

ตารางการวิเคราะห์หลักสูตร กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
ระดับชั้น ☐ อนุบาลปีที่..... ☐ ประถมศึกษาปีที่..... ☒ มัธยมศึกษาปีที่ 2
ของ ☒ นาย ☐ นาง ☐ นางสาว พิชิตพล กำลังประสิทธิ์

สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์

มาตรฐาน	ตัวชี้วัด	สาระสำคัญ	K	A	P	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	หมายเหตุ
ส 4.1 เข้าใจความหมาย ความสำคัญของ เวลาและยุคสมัย ทางประวัติศาสตร์ สามารถใช้วิธีการ ทางประวัติศาสตร์ มาวิเคราะห์ เหตุการณ์ต่างๆ อย่างเป็นระบบ	ม.2/1 ประเมินความ น่าเชื่อถือของ หลักฐานทาง ประวัติศาสตร์ใน ลักษณะต่างๆ	หลักฐานทางประวัติศาสตร์เป็นแหล่งข้อมูล สำคัญในการศึกษาประวัติศาสตร์ เพราะเป็น สิ่งที่แสดงร่องรอย เรื่องราว และความ เกี่ยวข้องของเหตุการณ์ในอดีตจนถึงปัจจุบัน แต่หลักฐานทางประวัติศาสตร์อาจถูกสร้าง ด้วยอคติ ทศนคติ หรือเหตุผลต่างๆ ของ ผู้สร้างหลักฐาน ผู้ศึกษาประวัติศาสตร์จึงต้อง พิจารณาและใช้หลักฐานทางประวัติศาสตร์ อย่างรอบคอบ โดยการประเมินความ น่าเชื่อถือของหลักฐานก่อนนำหลักฐานนั้นๆ มาตีความ ทั้งนี้เพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงและความ จริงทางประวัติศาสตร์ที่ถูกต้องมากที่สุด	มีความรู้ความ เข้าใจใน การศึกษา หลักฐานชั้น ปฐมภูมิและ หลักฐานชั้น ทุติยภูมิและ สามารถ อธิบาย หลักฐาน ประเภทต่างๆ ได้	ผู้เรียนมีความ ใฝ่เรียนรู้ใน ประวัติศาสตร์ มีความรักใน ชาติ ศาสน์ กษัตริย์ และ รักความเป็น ไทย	กระบวนการ คิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ จำแนก หลักฐาน ทาง ประวัติศาสตร์ ประเภท ต่างๆ	- วิธีการประเมินความเชื่อถือของ หลักฐานทางประวัติศาสตร์ใน ลักษณะต่างๆ อย่างง่ายๆ เช่น การศึกษาภูมิหลังของผู้ทำ หรือ ผู้เกี่ยวข้องสาเหตุ ช่วงระยะเวลา หรือรูปลักษณะของหลักฐานทาง ประวัติศาสตร์ - ตัวอย่างการประเมินความ น่าเชื่อถือของหลักฐานทาง ประวัติศาสตร์ไทยที่อยู่ในท้องถิ่น ของตนเองหรือหลักฐานสมัยอยุธยา - ตัวอย่างการวิเคราะห์ข้อมูล เอกสารต่างๆ ในสมัยอยุธยาและ ธนบุรี	

มาตรฐาน	ตัวชี้วัด	สาระสำคัญ	K	A	P	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	หมายเหตุ
ส 4.1 เข้าใจความหมาย ความสำคัญของ เวลาและยุคสมัย ทางประวัติศาสตร์ สามารถใช้วิธีการ ทางประวัติศาสตร์ มาวิเคราะห์ เหตุการณ์ต่างๆ อย่างเป็นระบบ	ม.2/2 วิเคราะห์ความ ต่างระหว่าง ความจริงกับ ข้อเท็จจริงของ เหตุการณ์ทาง ประวัติศาสตร์	หลักฐานทางประวัติศาสตร์เป็นเครื่องมือ สำคัญ ที่ช่วยให้ผู้ศึกษาทราบความจริงและ ข้อเท็จจริงทางประวัติศาสตร์ ความจริงกับ ข้อเท็จจริงของเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์มี ความแตกต่างกัน ผู้ศึกษาประวัติศาสตร์จึง จำเป็นต้องเข้าใจถึงความแตกต่างระหว่าง ความจริงและข้อเท็จจริงทางประวัติศาสตร์	เข้าใจความ ต่างของ ความจริงกับ ข้อเท็จจริง ทาง ประวัติศาสตร์ สามารถ วิเคราะห์และ แยกแยะความ ต่างว่า ข้อเท็จจริง กับความจริง ทาง ประวัติศาสตร์ สอดคล้องกัน หรือไม่	ผู้เรียนมีความ ใฝ่เรียนรู้ใน ประวัติศาสตร์ มีความมุ่งมั่น ในการทำงาน มีความรักใน ชาติ ศาสน์ กษัตริย์ และ รักความเป็น ไทย	กระบวนการ คิดวิเคราะห์ การประเมิน หลักฐาน และการ โต้แย้งอย่าง มีเหตุผล	- การแยกแยะระหว่างข้อมูลกับ ความคิดเห็น รวมทั้งความจริงกับ ข้อเท็จจริงจากหลักฐานทาง ประวัติศาสตร์ - ตัวอย่างการวิเคราะห์ข้อมูลจาก เอกสาร ต่าง ๆ ในสมัยอยุธยา และธนบุรี (เชื่อมโยงกับ มฐ. ส ๔.๓) เช่น ข้อความบางตอน ใน พระราชพงศาวดารอยุธยา / จดหมายเหตุชาวต่างชาติ	
ส 4.1 เข้าใจความหมาย ความสำคัญของ เวลาและยุคสมัย ทางประวัติศาสตร์ สามารถใช้วิธีการ ทางประวัติศาสตร์ มาวิเคราะห์ เหตุการณ์ต่างๆ อย่างเป็นระบบ	ม.2/3 เห็นความสำคัญ ของการตีความ หลักฐานทาง ประวัติศาสตร์ที่ น่าเชื่อถือ	หลักฐานทางประวัติศาสตร์มีหลากหลายและ ต่างกัน ข้อมูลเกี่ยวกับเหตุการณ์ทาง ประวัติศาสตร์ในบางยุคสมัยอาจมีข้อจำกัด เนื่องจากเอกสารสูญหายถูกทำลาย บางเรื่อง หรือบางประเด็นอาจเป็นความคิดเห็นหรือ ความลับที่ไม่มีการเปิดเผย จึงไม่มีการบันทึก ไว้เป็นลายลักษณ์อักษร ผู้ศึกษาทาง ประวัติศาสตร์ต้องอาศัยการวิเคราะห์หรือ ตีความจากหลักฐานทางประวัติศาสตร์อื่น ประกอบ	อธิบายและ สามารถ ยกตัวอย่าง การตีความ ข้อมูลจาก หลักฐานทาง ประวัติศาสตร์ ได้	ผู้เรียนมีความ ใฝ่เรียนรู้ใน ประวัติศาสตร์ มีความมุ่งมั่น ในการทำงาน มีความรักใน ชาติ ศาสน์ กษัตริย์ และ รักความเป็น ไทย	กระบวนการ คิดวิเคราะห์ ตีความ เปรียบเทียบ ประเมิน หลักฐาน	- ความสำคัญของการวิเคราะห์ ข้อมูลและการตีความทาง ประวัติศาสตร์ - ตัวอย่างการตีความข้อมูลจาก หลักฐานที่แสดงเหตุการณ์สำคัญใน สมัยอยุธยาและธนบุรี	

มาตรฐาน	ตัวชี้วัด	สาระสำคัญ	K	A	P	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	หมายเหตุ
ส 4.2 เข้าใจพัฒนาการ ของมนุษยชาติจาก อดีตจนถึงปัจจุบัน ในด้าน ความสัมพันธ์และ การเปลี่ยนแปลง ของเหตุการณ์ อย่างต่อเนื่อง ตระหนักถึง ความสำคัญและ สามารถวิเคราะห์ ผลกระทบที่เกิดขึ้น	ม.2/1 อธิบาย พัฒนาการทาง สังคม เศรษฐกิจ และการเมือง ของภูมิภาค เอเชีย	ทวีปเอเชียเป็นทวีปที่มีขนาดใหญ่ที่สุดในโลก ทำให้ความหลากหลายทางเชื้อชาติ วัฒนธรรมและความเชื่อซึ่งก่อกำเนิดลักษณะ ทางสังคม ศิลปวัฒนธรรม และศาสนาที่มี เอกลักษณ์เฉพาะในแต่ละภูมิภาค โดย ภูมิภาคเหล่านี้ต่างมีการตั้งถิ่นฐานมาตั้งแต่ สมัยก่อนประวัติศาสตร์และมีการสร้างสรรค์ อารยธรรมต่างๆ ที่มีอิทธิพลต่อการ พัฒนาการของมนุษยชาติมาจนถึงปัจจุบัน	รู้เข้าใจและ อธิบาย พัฒนาการ ทางสังคม เศรษฐกิจ และการเมือง ของประเทศ ต่างๆใน ภูมิภาคเอเชีย ได้	ผู้เรียนมีความ ใฝ่เรียนรู้ใน ประวัติศาสตร์ มีความมุ่งมั่น และมีวินัยใน การทำงาน	การคิด วิเคราะห์ เกี่ยวกับ พัฒนาการ ทางสังคม เศรษฐกิจ และ การเมือง ในภูมิภาค เอเชีย ตะวันออก	- ที่ตั้งและสภาพทางภูมิศาสตร์ของ ภูมิภาคต่างๆ ในทวีปเอเชีย (ยกเว้น เอเชียตะวันออกเฉียงใต้) ที่มีผลต่อพัฒนาการ - พัฒนาการทางประวัติศาสตร์ สังคม เศรษฐกิจและการเมือง ของ ภูมิภาคเอเชีย (ยกเว้นเอเชียตะวันออกเฉียงใต้)	
ส 4.2 เข้าใจพัฒนาการ ของมนุษยชาติจาก อดีตจนถึงปัจจุบัน ในด้าน ความสัมพันธ์และ การเปลี่ยนแปลง ของเหตุการณ์ อย่างต่อเนื่อง ตระหนักถึง ความสำคัญและ สามารถวิเคราะห์ ผลกระทบที่เกิดขึ้น	ม.2/2 ระบุความสำคัญ ของแหล่งอารย ธรรมโบราณใน ภูมิภาคเอเชีย	ภูมิภาคเอเชียเป็นแหล่งกำเนิดอารยธรรม โบราณที่ได้รับการยกย่องจากอารยธรรมโลก 3 อารยธรรม ได้แก่ อารยธรรมจีน อารย ธรรมอินเดีย และอารยธรรมเมโสโปเตเมีย สำหรับภูมิภาคเอเชียมีการตั้งถิ่นฐานมาตั้งแต่ สมัยก่อนประวัติศาสตร์ แต่ละดินแดนมีการ ก่อตั้งอาณาจักรและพัฒนาเป็นจักรวรรดิที่ ยิ่งใหญ่ ประชาชนในดินแดนเหล่านั้นได้ สร้างสรรค์อารยธรรมที่เจริญรุ่งเรืองทั้งด้าน การเมืองการปกครอง เศรษฐกิจ และสังคม ซึ่งกลายเป็นรากฐานความเจริญของโลก ตะวันออกและตะวันตกในเวลาต่อมา	สามารถบอก และอธิบาย แหล่งอารย ธรรมต่างๆ ของประเทศ ในภูมิภาค เอเชียที่ได้รับ การขึ้น ทะเบียนเป็น มรดกโลกได้	ผู้เรียนมีความ ใฝ่เรียนรู้ใน ประวัติศาสตร์ มีความมุ่งมั่น และมีวินัยใน การทำงาน	การใช้ เทคโนโลยี ในการสืบค้น ข้อมูลแหล่ง อารยธรรม และแหล่ง มรดกโลก ของประเทศ ต่างๆใน ภูมิภาค เอเชีย	- ที่ตั้งและความสำคัญของแหล่ง อารยธรรมตะวันออกและแหล่ง มรดกโลกในประเทศต่างๆ ใน ภูมิภาคเอเชีย - อิทธิพลของอารยธรรมโบราณที่มี ต่อภูมิภาคเอเชียในปัจจุบัน	

มาตรฐาน	ตัวชี้วัด	สาระสำคัญ	K	A	P	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	หมายเหตุ
ส 4.3 เข้าใจความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย มีความรักความภูมิใจและธำรงความเป็นไทย	ม.2/1 วิเคราะห์พัฒนาการของอาณาจักรอยุธยาและธนบุรีในด้านต่างๆ	อาณาจักรอยุธยาเป็นอดีตราชธานีของไทยที่มีความเจริญรุ่งเรืองยาวนานถึง 417 ปี ได้รับการสถาปนาเป็นราชธานีแห่งใหม่ของกลุ่มรัฐในลุ่มน้ำเจ้าพระยาตอนล่าง รวมทั้งเมืองต่างๆโดยรอบ เป็นการรวมตัวผสมผสานวัฒนธรรมของประชากรที่หลากหลายเชื้อชาติ ทั้งไทย จีน มอญ ลาว มลายู ฯลฯ เมื่อกรุงศรีอยุธยาล่มสลาย สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราชทรงรวบรวมดินแดนฟื้นฟูอาณาจักรใหม่ และสถาปนากรุงธนบุรีเป็นราชธานี	สามารถวิเคราะห์ปัจจัยที่ทำให้เกิดพัฒนาการของอาณาจักรอยุธยาและธนบุรีได้	ผู้เรียนมีความใฝ่เรียนรู้ในประวัติศาสตร์ มีความรักในชาติ ศาสน์ กษัตริย์ และรักความเป็นไทย	กระบวนการคิดวิเคราะห์ สงเคราะห์ การหาเหตุปัจจัยที่ทำให้เกิดอาณาจักร	- การสถาปนาอาณาจักรอยุธยา และการสถาปนาอาณาจักรธนบุรี	
ส 4.3 เข้าใจความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย มีความรักความภูมิใจและธำรงความเป็นไทย	ม.2/2 วิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อความมั่นคงและความเจริญรุ่งเรืองของอาณาจักรอยุธยา	เนื่องจากพระมหากษัตริย์ของ อยุธยาเปิดโอกาสให้ชาวต่างชาติเข้ามาทำการค้าและพำนักอาศัยในอาณาจักร ชาวต่างชาติเหล่านี้ทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนศิลปวัฒนธรรม ทั้งยังเป็นส่วนสำคัญในระบบเศรษฐกิจ บางยุคสมัยชาวต่างชาติได้เข้าไปมีบทบาทในราชสำนัก และมีอิทธิพลต่อสังคมอยุธยามากมาย หลักฐานที่แสดงถึงการ หลอมรวมทางวัฒนธรรมในอาณาจักรอยุธยายังคงปรากฏเป็นมรดกที่ได้รับการส่งต่อมาจนถึงปัจจุบัน	สามารถวิเคราะห์ปัจจัยต่างๆ ที่ทำให้อาณาจักรอยุธยามั่นคง และมีความเจริญรุ่งเรืองถึง 417 ปี	ผู้เรียนมีความใฝ่เรียนรู้ในประวัติศาสตร์ มีความมุ่งมั่นในการทำงาน มีความรักในชาติ ศาสน์ กษัตริย์ และรักความเป็นไทย	กระบวนการคิดวิเคราะห์ การหาเหตุปัจจัย ที่ทำให้อยุธยาเจริญรุ่งเรือง	- ปัจจัยที่ส่งผลต่อความเจริญรุ่งเรืองของอาณาจักรอยุธยา - พัฒนาการของอาณาจักรอยุธยา ในด้านการเมืองการปกครอง สังคม เศรษฐกิจและความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ - การเสียกรุงศรีอยุธยาครั้งที่ 1 และการกู้เอกราช	

มาตรฐาน	ตัวชี้วัด	สาระสำคัญ	K	A	P	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	หมายเหตุ
ส 4.3 เข้าใจความเป็นมา ของชาติไทย วัฒนธรรม ภูมิ ปัญญาไทย มีความ รักความภูมิใจและ อารงความเป็นไทย	ม.2/3 ระบุภูมิปัญญา และวัฒนธรรม ไทยสมัยอยุธยา และธนบุรีและ อิทธิพลของภูมิ ปัญญาดังกล่าว ต่อการพัฒนา ชาติไทยในยุค ต่อมา	อิทธิพลของภูมิปัญญาและศิลปวัฒนธรรมใน สมัยอยุธยา ทำให้ชาวไทยทั้งในสมัยอยุธยา และในยุคต่อมา (กรุงธนบุรี) เกิดความ ภาคภูมิใจในความยิ่งใหญ่ของอาณาจักร ตระหนักในความสามารถของบรรพบุรุษ ทั้ง ความเป็นกวีและช่างฝีมือต่างๆ ที่เข้าถึงแก่น ปรัชญาและเลื่อมใสในพระพุทธศาสนา รวมถึงความร่วมมือร่วมใจของประชากรทุก ชนชั้นที่สร้างสรรค์กรุงศรีอยุธยาให้มีความ ยิ่งใหญ่งดงามด้วยศิลปวัฒนธรรมแขนงต่างๆ ความเจริญรุ่งเรืองในสมัยอยุธยาที่เป็นมรดก สืบทอดมาถึงปัจจุบันประกอบด้วยส่วนที่เป็น นามธรรม คือ คติความเชื่อและลัทธิศาสนา ที่มีผลต่อค่านิยมและวิถีการดำเนินชีวิต ส่วน รูปธรรม คือ ศิลปวัฒนธรรมแขนงต่างๆ ซึ่ง ทั้งสองส่วนนี้เป็นทรัพย์สินมรดกของชาติที่ชาว ไทยทุกยุคสมัยควรตระหนักในคุณค่าและ พยายามธำรงรักษาไม่ให้สูญหายไป	สามารถระบุ ภูมิปัญญาใน สมัยอยุธยา และสมัยกรุง ธนบุรีว่ามี ความเหมือน หรือความ แตกต่างกันใน ด้านใดบ้าง	ผู้เรียนมีความ ใฝ่เรียนรู้ใน ประวัติศาสตร์ มีความมุ่งมั่น ในการทำงาน มีความรักใน ชาติ ศาสน์ กษัตริย์ และ รักความเป็น ไทย และใช้ ชีวิตอยู่อย่าง พอเพียง	กระบวนการ คิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ จำแนก ประเภทของ ภูมิปัญญา และการนำ ภูมิปัญญาไป ใช้	- ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทยสมัย อยุธยา เช่น การควบคุมกำลังคน และศิลปวัฒนธรรม - วิถีกรรมของบรรพบุรุษไทย ผลงานของบุคคลสำคัญของไทยที่มี ส่วนสร้างสรรค์ชาติไทย เช่น สมเด็จพระรามาธิบดีที่ 2 สมเด็จพระ พระศรีสุริโยทัย สมเด็จพระ นเรศวรมหาราช สมเด็จพระ นารายณ์มหาราช - การเสียกรุงศรีอยุธยาครั้งที่ 2 การกู้เอกราช และการสถาปนา อาณาจักรธนบุรี - ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทยสมัย ธนบุรี	